

Sygn. akt I C 260/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 25 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Łęczycy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Wojciech Wysoczyński

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Retkowska

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2018 roku, w Ł., na rozprawie,

sprawy z powództwa Gminy D.

przeciwko J. C. (1)

o uznanie czynności za bezskuteczną

1. uznać za bezskuteczną w stosunku do Gminy D. umowę darowizny zawartą w dniu 14.06.2016r. przed Notariuszem A. P. w Kancelarii Notarialnej w Ł. ((...)) na podstawie której J. C. (2) przeniósł na własność J. C. (1) nieruchomości w obrębie(...) S. działki nr (...) o łącznym obszarze 3 hektary 4174m dla których prowadzona jest KW (...), działki nr (...) o łącznym obszarze 4 hektary 35m dla których założona jest KW (...), działkę nr (...) o obszarze 1 hektara 991m. dla której założona jest KW (...), działkę nr (...) o obszarze 1 hektara 670m.kw dla której założona jest KW (...) a w obrębie (...) W. – działki nr (...) o obszarze 2 hektary 1403m. dla których założona jest KW (...), działki nr (...) o obszarze 3 hektary 3046m. dla których założona jest KW (...) i zezwała Gminie D. na przeprowadzenie egzekucji z opisanych wyżej nieruchomości w celu zaspokojenia wierzytelności objętej prawomocną decyzją Wójta Gminy D. nr. (...)(...) z dnia 9.06.2016r do kwoty 49.763,90 (czterdzieści dziewięć tysięcy siedemset sześćdziesiąt trzy złote 90/100);

2. zasądza od J. C. (1) na rzecz Gminy D. kwotę 6.106 (sześć tysięcy sto sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt I C 260/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 września 2017 roku, skierowanym przeciwko pozwanej J. C. (1), powód Gmina D. reprezentowana, przez zawodowego pełnomocnika adwokata wniosła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy darowizny zawartej w dniu 14.06.2016 roku przed Notariuszem A. P. w Kancelarii Notarialnej w Ł. ((...)) na podstawie której J. C. (2) przeniósł na własność żony J. C. (1) nieruchomości położone: w obrębie (...) S. działki nr (...) o łącznym obszarze 3 hektary 4174 m dla których założona jest (...), działki nr (...) o łącznym obszarze 4 hektary 35m dla których założona jest KW (...), działkę nr (...) o obszarze 1 hektara 991 m. dla której założona jest KW (...) działkę nr (...) o obszarze 1 hektara 670m.kw dla której założona jest KW (...) a w obrębie (...) W.- działki nr (...) o obszarze 2 hektary 1403m. dla których założona jest (...), działki nr (...) o obszarze 3 hektary 3046 m. dla których założona jest KW (...) a czynności ta świadomie zmierzała do pokrzywdzenia wierzyciela Gminę D., w stosunku do której, J. C. (2) ma zobowiązania do zwrotu kwoty 49.763,90 zł, na podstawie prawomocnej decyzji Nr (...)(...) z dnia 9.06.2016 roku. Nadto strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych (pozew k. 2-4).

Pozwana reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika – adwokata wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu (rozprawa z dnia 21.12.2017 roku, adn. 00:01:58).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana J. C. (1) jest żoną J. C. (2) (bezsporne).

Umową darowizny z dnia 26.06.2003r zawartą przed Notariuszem A. P. w Kancelarii Notarialnej w Ł., J. C. (3) i B. C. (1) darowali swojemu synowi J. C. (2) opisane w pozwie nieruchomości rolne. W przedmiotowej umowie J. C. (2) ustanowił na rzecz rodziców służebność osobistą mieszkania oraz zobowiązał się „do opieki własnej i lekarskiej w chorobie i starości”.

W wyniku konfliktu z J. C. (2), w październiku 2013 roku, B. C. (1) wyprowadził się z nieruchomości i czasowo zamieszkał u swojej siostry.

Następnie, w dniu 31 października 2013 roku, B. C. (1) skierował wniosek do (...) w D. o umieszczenie go w domu pomocy społecznej (bezsporne, decyzja k. 9).

(...)w D. skierował B. C. (1) do Domu Pomocy Społecznej dla osób somatycznie chorych w Ł. (bezsporne).

(...) Centrum Pomocy (...) w Ł. decyzją nr (...) z dnia 5.05.2014 roku, postanowiło umieścić B. C. (1) w Domu Pomocy Społecznej w Ł. od dnia 5.05.2014 r. na czas nieokreślony (bezsporne).

Decyzją z dnia 11.06.2014r nr. (...) (...), Gminny (...) w D. z upoważnienia Wójta Gminy D. ustalił wysokość odpłatności B. C. (1) za pobyt w Domu Pomocy Społecznej w wysokości – w okresie od dnia 05.05.2014 do- dnia 31.05.2014 w wysokości 1.660,79 złotych, a w okresie od dnia 1.06.2014 roku w wysokości 1.906,83 zł. miesięcznie, w każdym miesiącu pobytu (decyzja k. 8).

Z uwagi na to, że dochody B. C. (1) nie wystarczały na pokrycie całkowitego kosztu jego pobytu w domu pomocy społecznej, przygotowano projekt umowy na podstawie, której J. C. (2) przyjmie na siebie obowiązek pokrycia brakujących kosztów pobytu ojca. J. C. (2) odmówił zawarcia umowy ustalającej wysokość wnoszonej opłaty za pobyt B. C. (1). Pozostali członkowie rodziny B. C. (1) (żona oraz synowie) z uwagi na fakt, że dochód na osobę w rodzinie jest niższy niż 300 % kryterium dochodowego, nie byli zobowiązani do wnoszenia opłat za pobyt ojca i męża (bezsporne).

Z uwagi na to, że J. C. (2) nie pokrywał brakujących kosztów pobytu B. C. w D.P.S., prawomocną decyzją z dnia 9 czerwca 2016 roku, nr. (...). (...)(...), Wójt Gminy D. ustalił zastępczo wysokość odpłatności wniesionej przez powódkę za pobyt B. C. (1) w Domu Pomocy Społecznej w Ł. od dnia 5.05.2014 r. do dnia 30.04.2016r. na kwotę 49.763.90 zł oraz zobowiązał J. C. (2) do zwrotu tej kwoty w terminie tj. do dnia 20.08.2016 roku (decyzja k.17).

J. C. (2) pomimo uprawomocnienia się decyzji z dnia 9 czerwca 2016 roku, nie uregulował powyższej kwoty (bezsporne).

W dniu 14.06.2016r przed Notariuszem A. P. w Kancelarii Notarialnej w Ł. ((...)) J. C. (2) przeniósł na własność żony J. C. (1) w drodze darowizny stanowiące jego majątek odrębny nieruchomości położone: w obrębie 27 S. działki nr (...) o łącznym obszarze 3 hektary 4174m dla których założona jest (...), działki nr (...) o łącznym obszarze 4 hektary 35m dla których założona jest KW (...), działkę nr (...) o obszarze 1 hektara 991 m. dla której założona jest KW (...) działkę nr (...) o obszarze 1 hektara 670m.kw dla której założona jest KW (...) a w obrębie (...) W.- działki nr (...) o obszarze 2 hektary 1403m. dla których założona jest (...), działki nr (...) o obszarze 3 hektary 3046 m. dla których założona jest KW (...), a obdarowana darowizną przyjęła (akt notarialny k. 11-13).

W dniu 14.06.2016r przed Notariuszem A. P. w Kancelarii Notarialnej w Ł. ((...)) J. C. (2) zawarł z J. C. (1) umowę majątkową małżeńską wyłączającą wspólność ustawową z dniem 14 czerwca 2016 roku (akt notarialny k. 7).

W dniu 17.06.2016r między J. C. (2) a jego żoną J. C. (1) została zawarta umowa dzierżawy nieruchomości rolnej o łącznej powierzchni 8 hektarów położonej w M. o na podstawie której J. C. (2) wydzierżawił nieruchomości żonie J. C. (1) (umowa k. 10).

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o złożone dokumenty, których treść i autentyczność nie była kwestionowana przez strony. Nadto Sąd uwzględnił okoliczności bezsporne, niekwestionowane przez strony które nie budziły wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Zaznaczyć należy, że kluczowe okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy były pomiędzy stronami bezsporne.

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2017 roku, Sąd postanowił oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika pozwanej z zeznań świadka J. C. (2) na okoliczności zawarcia umowy z pozwaną oraz braku zamiaru pokrzywdzenia wierzycieli, oraz dowodu z przesłuchania pozwanej na powyższa okoliczność. Przeprowadzeniu dowodu sprzeciwia się treść art. 528 k.c.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jest w pełni zasadne.

W art. 527-534 k.c. uregulowana jest ochrona wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika zwana również skargą paulińską. Celem tej instytucji jest ochrona interesów wierzyciela na wypadek nieuczciwego postępowania dłużnika, który z pokrzywdzeniem wierzyciela wyzbywa się składników swojego majątku na rzecz osób trzecich i w ten sposób stwarza lub pogłębia stan swojej niewypłacalności.

Na wstępie należy zaznaczyć, że w judykaturze i piśmiennictwie wskazano, że publicznoprawny charakter wierzytelności, której źródłem jest decyzja administracyjna, nie stanowi przeszkody dla uznania dopuszczalności drogi sądowej w wypadku, gdy wierzyciel dochodzi od swego dłużnika roszczenia, którego źródłem jest decyzja administracyjna, bądź gdy roszczenie oparte jest na zdarzeniach prawnych wywołujących konsekwencje cywilnoprawne. Odwołanie do cywilistycznej konstrukcji skargi pauliańskiej dla ochrony należności publicznoprawnych oparto na wykładni analogiae legis (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 85/02, OSNC 2003, nr 10, poz. 129, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1998 r., I CKN 1000/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 6 oraz z dnia 10 marca 1999 r., II CKN 340/98, OSNC 1999, nr 9, poz. 161). Sąd w tym składzie podziela zapatrywania przedstawione w przywołanych powyżej judykatach.

Przesłanki akcji pauliańskiej, które muszą być spełnione kumulatywnie, są następujące: istnienie wierzytelności objętej ochroną, dokonanie czynności prawnej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli, która to przesłanka wymaga wykazania, że wskutek danej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności, uzyskanie korzyści majątkowej przez osobę trzecią, świadomość dłużnika, że działa z pokrzywdzeniem wierzycieli, wiedza osoby trzeciej o działaniu dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Wszystkie ww. przesłanki obowiązuje jest udowodnić powód, jednakże jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Ponadto zgodnie z art. 528 k.c. jeżeli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W niniejszej sprawie powód wykazał wszystkie ww. przesłanki. Istnienie wierzytelności objętej ochroną nie budzi wątpliwości i okoliczność ta nie była kwestionowana. Bezspornym jest istnienie wierzytelności pieniężnej powoda i odpowiadającego jej długu J. C. (2). Wierzytelność podlegająca ochronie jest zaskarżalna i skonkretyzowana. Dłużnik miał pełną świadomość istnienia swojego długu, albowiem należności objęta tytułem wykonawczym jest należnością publicznoprawną, a treść decyzji była dłużnikowi doręczona.

Powód wykazał niewypłacalność dłużnika. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż

był poprzednio. W orzecznictwie sformułowano ogólnie tezę, iż pokrzywdzenie wierzycieli powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok SN z dnia 28 listopada 2001 r. IV CKN 525/00 lex nr 53110). Niewątpliwie dłużnik wyzbył się składnika majątku bez ekwiwalentu, co spowodowało powiększenie niewypłacalności. Wskutek dokonanej czynności L. C. wyzbył się majątku, do którego wierzyciel skierować mógłby egzekucję. Bezspornie dokonanie zaskarżonej czynności w postaci umowy darowizny nieruchomości powiększało niewypłacalność dłużnika w momencie ich zaskarżenia. Między niewypłacalnością dłużnika, a podjęciem przez niego czynności prawnych zachodził związek przyczynowy.

Odnosząc się do kolejnej przesłanki, tj. uzyskania korzyści majątkowej przez osobę trzecią, niewątpliwie pozwana taką korzyść uzyskała, bez jakiegokolwiek ekwiwalentu (umowa darowizny) bowiem w dniu 14.06.2016r przed Notariuszem A. P. w Kancelarii Notarialnej w Ł. (...) J. C. (2) przeniósł na własność żony J. C. (1) w drodze darowizny stanowiące jego majątek odrębny nieruchomości o wartości miliona złotych. Wobec domniemania wynikającego z art. 528 k.c. powód nie miał obowiązku wykazywania pozostałej przesłanki z art. 527 § 1 k.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania powództwo należało uznać za zasadne.

Sąd uwzględnił powództwo w całości zgodnie z żądaniem pozwu, w konsekwencji należy przyjąć, iż powód wygrał proces w całości. Powód był reprezentowany przez adwokata, który wnosił w terminie wskazanym w treści art. 109 § 1 k.p.c., bo w pozwie, o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego od pozwanej na rzecz powoda. Na sumę kosztów procesu składa się: opłata od pozwu w kwocie 2.489 zł., stawka minimalna kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 złotych oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych.